

IZVJEŠTAJ
O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O TEKSTU
Nacrta zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o zaštiti kulturnih dobara

U skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, Ministarstvo kulture dalo je na javnu raspravu 30. maja 2018. godine, Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

Ministarstvo kulture uputilo je javni poziv građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, političkim strankama, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim drugim zainteresovanim licima, organizacijama i zajednicama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, koji su se mogli dostaviti u roku od 44 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva kulture, portalu e-uprave i Dnevnom listu „Pobjeda“.

Pored teksta Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, na internet stranici Ministarstva kulture, portalu e-uprave i Dnevnom listu „Pobjeda“, objavljen je program javne rasprave i ostavljena e-mail adresa za dostavljanje prijedloga, sugestija i komentara, koji su se mogli dostaviti na mail kabinet.kultura@mku.gov.me, ili na adresu Ministarstva, Njegoševa bb, Cetinje.

Javna rasprava, u trajanju od 44 dana od dana objavljivanja javnog poziva, zaključena je 12. jula 2018. godine.

Tokom trajanja javne rasprave, Ministarstvu kulture upućeni su dana 12.07.2018. godine, prijedlozi, sugestije i komentari od strane:

1. Uprave za zaštitu kulturnih dobara;
2. Udruženja folklornih ansambala Crne Gore – UFACG;
3. JU Muzeji i galerije Podgorice;
4. Nevladine organizacije „Expeditio“, Centar za održivi prostorni razvoj iz Kotora.

PRIJEDLOZI, SUGESTIJE I KOMENTARI

Prijedlozi/Sugestije/Komentari	Odgovor
1. Uprava za zaštitu kulturnih dobara (u daljem tekstu Uprava)	
<p>1.1 Član 2 Nejasna namjera predlagača. Prijedlog - ovaj stav podijeliti u 2 tačke, koje glase:</p> <p>(1) Konzervatorsku djelatnost vrši javna ustanova koju je osnovala država. (2) Stručne poslove na zaštiti kulturnih dobara koji se odnose na izradu studije zaštite kulturne baštine i konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera mogu da vrše i druga pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>(Obrazloženje: Nacrtom izmjena, isključene su ostale djelatnosti (muzejska, bibliotečka...), u stručnim poslovima na zaštiti kulturnih dobara. Još jednom razmotriti opravdanost isključenja ovih djelatnosti i, eventualno, ostaviti postojeći član Zakona).</p>	<p>Primjedba se djelimično prihvata. Obrazloženje: Odvajanje konzervatorske djelatnosti i stručnih poslova u vidu dva stava, nije moguće normirati bez prethodne analize, pa će se brisati predložena norma a član zakona ostati isti.</p>
<p>1.2. Član 2 U članu 2 stav 1 potrebno je brisati. Obrazloženje: Mišljenja smo da je izmjena u ovom trenutku nepotrebna i da je potrebna analiza prije drugačijeg definisanja pojma javne ustanove, a posebno imajući u vidu da se zakon odnosi na zaštitu kulturnih dobara.</p>	<p>Primjedba se prihvata.</p>
<p>1.3. Član 4 U članu 13 postojećeg Zakona brisati riječ društvenog.</p>	<p>Primjedba se ne prihvata. Obrazloženje: Nije opravdano brisanje riječi “društvenog” budući da se ista odnosi na definisanje svih značaja kulturno-istorijskog objekta.</p>
<p>1.4. Član 6</p>	<p>Primjedba se prihvata.</p>

Umjesto “uspostavljanja zaštite“ unijeti “iz svoje nadležnosti“.	
<p>1.5. Član 11 Ne mijenjati član važećeg Zakona - ostaviti obavezu objave rješenja o utvrđivanju prethodne zaštite u Sl. List.</p>	<i>Primjedba se prihvata.</i>
<p>1.6. Član 13</p> <p>U članu 13 prije stava 1 potrebno je unijeti stav koji glasi: U članu 46 na kraju stava 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „i uz ponudu dostavi procjenu vrijednosti izvršenu od strane ovlaštenog procjenjivača, odnosno Uprave za imovinu ako je nepokretno kulturno dobro.”</p> <p>Obrazloženje: Praksa je pokazala da vlasnici nude državi kulturna dobra, a posebno kada su u pitanju nepokretna, po cijeni koja je uglavnom stvar slobodne i lične procjene, a koja često nije realna. U cilju zaštite i mogućnosti države, odnosno opštine, da otkupi pojedine predmete prodaje, vlasnici se obavezuju da uz ponudu dostave i procjenu vrijednosti kako bi se imao uvid i u stvarnu vrijednost predmeta prodaje.</p>	<i>Primjedba se prihvata.</i>
<p>1.7. Član 13 Umjesto “1 do 5“ treba da stoji “1,4,5“.</p>	<i>Primjedba se prihvata.</i>
<p>1.8. Član 21 stav 5 Ovaj stav prijedloga razmotriti u kontekstu trenutnih stručnih i kadrovskih kapaciteta Uprave za zaštitu kulturnih dobara. Trenutnim stručnim i kadrovskim kapacitetima odgovara postojeći član Zakona.</p>	<p><i>Primjedba se ne prihvata.</i> Obrazloženje: Uvođenje obaveze Uprave da redovno prati stanje kulturnih dobara u toku trajanja koncesije, ne iziskuje dodatne kadrovske i stručne kapacitete, imajući u vidu dosadašnju praksu.</p>
<p>1.9. Član 25 Postoji tehnička greška koju je potrebno ispraviti. Naime, izmjena se odnosi na član 66 stav 1 tačka 3.</p>	<i>Primjedba se prihvata.</i>
<p>1.10. Član 31 stav 8 Ovaj član prijedloga razmotriti u kontekstu trenutnih stručnih i kadrovskih kapaciteta Uprave za zaštitu kulturnih dobara.</p>	<p><i>Primjedba se ne prihvata.</i> Obrazloženje: Odnosnom izmjenom propisuje dodatni monitoring i kontrola nad arheološkim lokalitetima, kroz fazno izvještavanje pravnih lica u odnosu na rok i uslove za vršenje istraživanja koji su određeni odobrenjem iz člana</p>

Trenutnim stručnim i kadrovskim kapacitetima odgovara postojeći član Zakona.	81 Zakona, pa isto ne predstavlja opterećenje za trenutne kapacitete Uprave.
1.11. Član 37 stav 3 Razmotriti mogućnost analize stava 3, odnosno, povjeravanja poslova izrade Studije zaštite kulturnih dobara pravnom licu koje ima konzervatorsku licencu, kako je to regulisano u važećem Zakonu.	<i>Primjedba se prihvata.</i>
1.12. Član 41 Bolje pojasniti - definisati procedure u kontekstu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata.	<i>Primjedba se djelimično prihvata.</i> Obrazloženje: Izrada konzervatorskog projekta je preciznije propisana, dok će se uslovi za izradu, način i bliži sadržaj, a u odnosu na vrstu kulturnog dobra, propisati podzakonskim aktom.
1.13. Član 42 i 43 stav 2 i 3 Ovaj član prijedloga razmotriti u kontekstu trenutnih stručnih i kadrovskih kapaciteta Uprave za zaštitu kulturnih dobara. Trenutnim stručnim i kadrovskim kapacitetima odgovara postojeći član Zakona.	<i>Primjedba se djelimično prihvata.</i> Obrazloženje: Uprava će vršiti konzervatorski nadzor nad sprovođenjem konzervatorskih mjera na pokretnim kulturnim dobrima samo u slučaju kada mjere sprovodi javna ustanova iz člana 122 Zakona, dok će javna ustanova preuzeti ulogu nadzora u svim drugim slučajevima.
1.14. Član 49 Nejasna namjera predlagača.	<i>Primjedba se prihvata.</i>
1.15. Član 39 Članu 101 važećeg Zakona dodati stav 4 koji glasi: “po prijemu obaviještenja iz stava 3 ovog člana Uprava za zaštitu kulturnih dobara isto prosljeđuje nadležnoj inspekcijskoj službi“.	<i>Primjedba se prihvata.</i>
1.16. Član 50 Sugeriše se da se u prelaznim odredbama formuliše od kada će se primjenjivati član koji propisuje Program zaštite kulturnih dobara i odlučivanje komisije, odnosno da to bude od 2019. godine.	<i>Primjedba se prihvata.</i>
Sugestija 1: sugeriše se da se odredi Upravi da u toku svih faza građenja na nepokretnom kulturnom dobru za koje je potrebna građevinska dozvola, odnosno prijava građenja, može da izvrši uvid na licu mjesta i donese odgovarajući akt o zabrani daljeg izvođenja radova ukoliko utvrdi da se ne postupa u skladu sa zakonom i pravilima struke.	<i>Sugestija se prihvata.</i>
Sugestija 2: da se u osnovnim odredbama dopuni član 2 stav 2, na	<i>Sugestija se ne prihvata.</i>

<p>način što će se precizirati obaveze vlasnika, odnosno držaoca nepokretnog kulturnog dobra.</p>	<p>Obrazloženje: Član 117 Zakona već propisuje čuvanje, održavanje i sprovođenje mjera zaštite, pa se dodatno normiranje istog smatra suvišnim.</p>
<p>Sugestija 3: propisati GIS bazu podataka za arheološka istraživanja u koju će se unositi sve informacije o sprovedenim, tekućim i budućim arheološkim istraživanjima.</p>	<p>Sugestija se ne prihvata. Obrazloženje: GIS baza podataka o nepokretnoj kulturnoj baštini je u fazi izrade, i njeno normiranje u zakonu nije neophodno.</p>
<p>Sugestija 4: dopuniti član 17 tako što će se dodati novi stav 3 koji glasi: Zabranjeno je omalovažati ili uništavati sliku o nacionalnim vrijednostima nematerijalnog kulturnog dobra, u nacionalnim ili lokalnim aktivnostima.</p>	<p>Sugestija se ne prihvata. Obrazloženje: Predloženi stav nije prihvatljiv jer se na taj način ne mogu normirati samo nematerijalna kulturna dobra, već isto treba da se odnosi na sva kulturna dobra, što nije sugerisano.</p>
<p>Sugestija 5: da je potrebno dopuniti član 110 tako što će se umjesto tačke na kraju staviti zarez i dodati sljedeće: „za poboljšanje uslova zaštite, očuvanja i javne dostupnosti kulturnog dobra; za objekte i lokacije kada je eksproprijacija neophodna za identifikaciju ili obnovu nepokretnog kulturnog dobra, kako bi se obezbijedila svjetlost ili perspektiva, garantovala ili unaprijedila dekoracija, dostupnost i pristup javnosti; za nepokretnosti u toku postupka utvrđivanja kulturne vrijednosti dobra.“</p>	<p>Sugestija se ne prihvata. Obrazloženje: Članom 110 Zakona propisana je eksproprijacija kulturnog dobra, a njen postupak je uređen Zakonom o eksproprijaciji.</p>
<p>Sugestija 6: poslije člana 40 formulirati poseban član kojim će se propisati obaveza države i opštine, u slučaju neaktivnosti vlasnika, da se sprovede konzervatorske mjere u cilju zaštite i očuvanja sredstvima budžeta.</p>	<p>Sugestija se ne prihvata. Obrazloženje: Članom 39 Zakona propisana su jednake mogućnosti koje su sadržane u ovoj sugestiji.</p>
<p>Sugestija 7: predvidjeti mogućnost da se nepokretna kulturna dobra mogu valorizovati – održivo koristiti putem javno-privatnog partnerstva, u skladu sa ovim i posebnim zakonima koji regulišu ovu oblast.</p>	<p>Sugestija se prihvata.</p>
<p>Sugestija 8: da se u završnim odredbama a u cilju zaštite UNESCO lokaliteta uvede član kojim će se propisati da se planski dokumenat donijet, odnosno građevinska dozvola izdata od strane nadležnog organa, suprotno odredbama ovog zakona, na području nepokretnog kulturnog dobra upisanog na Listu svjetske baštine UNESCO, obavezno poništava.</p>	<p>Sugestija se ne prihvata. Obrazloženje: Zbog neophodnosti detaljnije analize potencijalnih efekata iste, na prostor i međuresorskog djelovanja. Radna grupa se složila da ista može ići u pravcu predupređivanja negativnih promjena u prostoru, iako nije imala jasne naznake o potencijalnim negativnim efektima, zbog čega se u ovom procesu nije odlučilo za prihvatanje sugestije.</p>

1. Udruženje folklornih ansambala Crne Gore –UFACG	
Udruženje folklornih ansambala Crne Gore – UFACG, dostavilo je komentare na tekst Nacrta zakona, kojim su podržali izmjene i dopune istog, te ujedno i iskoristili priliku da informišu Ministarstvo kulture o njihovoj tendenciji u zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara, o planiranim projektima kojim se afirmišu vrijednosti nematerijalne kulturne baštine.	Ministarstvo kulture podržava intenciju Udruženja folklornih ansambala Crne Gore – UFACG, da se kroz promovisanje i afirmaciju, unapređuje stanje, održivost i značaj nematerijalnih kulturnih dobara.
2. JU Muzeji i galerije Podgorice	
2.1. Član 38 Primjedba na član 38 kojim se mijenja član 104 u vezi sprovođenja konzervatorskih mjera na pokretnom kulturnom dobru i nadzoru, gdje navodi da Uprava za zaštitu kulturnih dobara nema dovoljno kapaciteta i stručnog kadra, da pored tekućih poslova koji su u njenoj nadležnosti, obavlja kompleksni i zahtjevni posao na sprovođenju nadzora prilikom realizacija konzervatorskih projekata na pokretnom kulturnom dobru.	Primjedba se djelimično prihvata. Obrazloženje: Uprava će vršiti konzervatorski nadzor nad sprovođenjem konzervatorskih mjera na pokretnim kulturnim dobrima samo u slučaju kada mjere sprovodi javna ustanova iz člana 122 Zakona, dok će javna ustanova preuzeti ulogu nadzora u svim drugim slučajevima.
2.2. Član 39 Primjedba na član 39 kojim se mijenja član 105, da Uprava za zaštitu kulturnih dobara nema dovoljno kapaciteta i stručnog kadra, da pored tekućih poslova koji su u njenoj nadležnosti, obavlja kompleksni i zahtjevni posao na sprovođenju nadzora prilikom realizacija konzervatorskih projekata na nepokretnom kulturnom dobru.	Primjedba se djelimično prihvata. Obrazloženje: Konzervatorski nadzor nad sprovođenjem konzervatorskih mjera vršiće pravno lice koje ima odgovarajuću konzervatorsku licencu i sačinjavaće izvještaj o konzervatorskom nadzoru, koji sadrži detaljan opis praćenja sprovođenja konzervatorskih mjera sa foto-dokumentacijom. Uprava je dužna da utvrdi da li su radovi izvedeni u skladu sa konzervatorskim projektom na zahtjev konzervatorskog i stručnog nadzora u skladu sa zakonom.
3. Nevladina organizacija „Expeditio“, Centar za održivi prostorni razvoj iz Kotora	
3.1. Kao povod za izmjenu i dopunu Zakona u obrazloženju Rješenja navedeno je samo slijedeće: “Akcionim planom za sprovođenje Programa razvoja kulture u 2017. godini predviđena je izrada Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, za IV kvartal tekuće godine.”	Primjedba se ne prihvata. Obrazloženje: Programom rada Vlade za 2018. godinu, za III kvartal, planirane su izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u cilju potpunog usaglašavanja sa direktivama Evropske unije, kao i preciziranja odredbi koje izazivaju probleme u praksi. Ovom prilikom odredbe ovog propisa se usaglašavaju i sa novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br. 64/17). Takođe, tekst je usaglašen sa Direktivom

Još na prvom sastanku Radne grupe, koji je održan 4. oktobra 2017. godine, predstavnicima nevladinih organizacija iznijela je stav da je neophodno da se prije kretanja u proces izmjena i dopuna Zakona jasno definišu razlozi za izmjene i dopune, tj. da je neophodno da se uradi analiza stanja na polju zaštite kulturne baštine u Crnoj Gori; da se analizira do čega je doveo postojeći zakonski okvir; da se analizira institucionalna organizacija, koja je pokazalo se veoma degradirana izmjenama koje su sprovedene nakon usvajanja važećeg Zakona iz 2010. godine (posebno funkcionisanje područnih jedinica/odjeljenja u Kotoru); da se analizira stanje vezano za kadrove, ljudske resurse i edukaciju na ovom polju kao i ukupno stanje kulturne baštine (a o izuzetno lošem stanju zaštite kulturne baštine u Crnoj Gori govori prije svega alarmantno stanje Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, koje je kulturno dobro od međunarodnog značaja i nalazi se na UNESCO-voj Listi Svjetske baštine, na što jasno ukazuju Odluke Komiteta za Svjetsku baštinu posljednjih godina kao i Akcioni plan za ovo Područje koji je usvojila Vlada Crne Gore u februaru 2017.).

Sve ove informacije trebalo bi da posluže kao osnova za izmjenu Zakona. Jedino na osnovu postojanja takvih ulaznih podataka, njihove analize i jasno definisane vizije i strategije za unapređenje stanja mogle bi se uraditi izmjene Zakona koje bi zaista vodile ka unapređenju sistema zaštite kulturne baštine u Crnoj Gori.

Potvrda da je neophodno bilo raditi na ovaj način nalazi se i u samom Akcionom planu za sprovođenje Programa razvoja kulture u 2017. godini, gdje je navedeno da se "normativni aspekt sastoji posebno u analizi učinka postojećih propisa i od značaja je za dalje funkcionisanje ključnih segmenata kulturnog sistema",

2006/123/EZ o uslugama na unutrašnjem tržištu, kao i Direktivom 2014/60/EU o povraćaju kulturnih predmeta nezakonito iznesenih s državnog područja države članice. S tim u vezi, predložene izmjene i dopune koncepcijski i sadržinski, odgovaraju upodobljavanju sa navedenim propisima, i istima je predviđeno usklađivanje podzakonskih akata. Ovim izmjenama i dopunama težilo se, osim navedenih usaglašavanja, poboljšanju primjene odredaba onih članova Zakona, sa čijom se problematikom u primjeni svakodnevno srijeće Uprava za zaštitu kulturnih dobara.

<p>kao i da su uz “unapređenje pravnog okvira, reorganizacija institucionalnog okvira bitni činioci ostvarivanja razvojnog prioriteta”.</p> <p>Sem neophodnog usaglašavanja Zakona sa direktivama Evropske unije, koje i nije od samog početka u cjelini jasno predočeno članovima Radne grupe, ostale promjene Zakona uglavnom nisu suštinske, ne tretiraju ključne probleme veoma lošeg stanja zaštite kulturne baštine u Crnoj Gori i ne vode njegovom rješavanju i unapređenju.</p> <p>Takođe, smatramo da usaglašavanje Zakona sa novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata iz 2017.godine, protiv kojeg je bila cjelokupna stručna i laička javnost, svakako ne doprinosi unapređenju stanja zaštite kulturne baštine u Crnoj Gori.</p> <p>Jedan od suštinskih problema vezano za zaštitu kulturne baštine u Crnoj Gori je taj što ne postoji jasna vizija i strategija razvoja sistema zaštite, a očigledno ni iskrena volja za unapređenjem tog sistema. Zbog toga, na žalost, ni izmjene koje ne sagledavaju sistem u cjelini, već samo pojedne segmene, ne mogu voditi za suštinskom unapređenju sistema.</p> <p>Radna grupa koja je formirana, iako je na samom početku na predlog predstavnice nevladinih organizacija kao i drugih članova proširena sa članovima iz institucije iz Kotora i arheologom, ipak nije imala dovoljan broj kompetentnih članova sa iskustvom neophodnim za veoma složeni i zahtjevni zadatak izmjene i dopune Zakona.</p>	
<p>3.2. Predlozi za izmjene članova 19 – Inicijativa za uspostavljanje zaštite i 20 – Prethodna zaštita, koji su podrazumijevali pojašnjenje i povezivanje ovih procesa, skraćivanje rokova, kao i to da podnošenje inicijative za zaštitu treba automatski da podrazumijeva prethodnu zaštitu nisu prihvaćeni.</p>	<p><i>Primjedba se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> Važećim zakonom jasno su definisani pojmovi inicijative za uspostavljanje zaštite i prethodne zaštite, kao i okolnosti pod kojima se iste primjenjuju. Naime, zaštita kulturnog dobra se uspostavlja utvrđivanjem prethodne zaštite i utvrđivanjem statusa kulturno dobro. Za uspostavljanje zaštite kulturnog dobra svako može podnijeti inicijativu, koju Uprava razmatra u zakonom predviđenom roku, dok se prethodna zaštita uspostavlja na nepokretnom i pokretnom dobru za koje se pouzdano</p>

<p>Smatramo da je ovo veliki problem i da ovako nejasno definisani procesi vezano za inicijativu za uspostavljanje zaštite i uspostavljanje prethodne zaštite ostavljaju prostor da i u buduću imamo potpuno neefikasan sistem zaštite kulturne baštine koja nije još zaštićena kao kulturno dobro i posebno baštine kojoj prijeti rizik od uništenja. Kao primjer samo navodimo slučaj Hotela Durmitor na Žabljaku, za koji je EXPEDITIO 17.04.2013. podnio inicijativu za uspostavljanje zaštite i koja je prihvaćena od strane Uprave za zaštitu kulturnih dobara 6.09.2013., nakon čega je podnijeta i inicijativa za prethodnu zaštitu 19.04.2018. godine, da bi u maju 2018. Hotel Durmitor bio srušen. Nespremnost predstavnika Ministarstva kulture i nadležnih institucija da prihvate predloge za ovakve ključne i suštinske izmjene govori o tome da istinski ne postoji spremnost za unapređenje sistema zaštite.</p>	<p>vjeruje da ima kulturnu vrijednost, radi sprječavanja rizika od oštećenja, uništenja ili nestanka.</p>
<p>3.3. U nacrtu izmjena i dopuna Zakona predviđena je izmjena člana 73 – Obilježavanje kulturnih dobara dodavanjem novih stavova: (3) Zaštitni znak na kulturnim dobrima sadrži naziv na crnogorskom jeziku i latiničnom pismu, a pored toga može sadržati i naziv na drugom jeziku i pismu. (4) Grb i zastava Crne Gore sastavni su dio zaštitnog znaka kulturnog dobra na način kojim se afirmiše ugled i dostojanstvo Crne Gore. (5) Zaštitni znak na kulturnim dobrima ne smije sadržati službene nazive drugih država i njihova obilježja.</p> <p>Za ove izmjene jasno je iznijeto kako na sastanku Radne grupe tako i napismeno da nisu prihvatljive.</p>	<p>Primjedba se ne prihvata. Obrazloženje: Dopunom člana 73 Zakona, teži se unapređenju izgleda znaka kulturnog dobra.</p>
<p>3.4. U nacrtu izmjena i dopuna Zakona predviđena je izmjena člana 91 - Plan</p>	<p>Primjedba se ne prihvata. Obrazloženje: Izmjenom ovog člana vrši se suštinska izmjena ideje o menadžment planu, uzimajući u obzir međunarodne okvire i praksu, te tako on postaje plan</p>

<p>upravljanja nepokretnim kulturnim dobrom na slijedeći način:</p> <p>(5) Izradom Plana upravljanja rukovodi Ministarstvo i sprovodi se kroz učešće svih subjekata uključenih u upravljanje kulturnim dobrom.</p> <p>(6) Plan upravljanja donosi Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Uprave.</p> <p>dok je predlog predstavnice nevladinih organizacija bio:</p> <p>(5) Izrada plana upravljanja sprovodi se kroz participativni proces. Proces izrade, implementacije i monitoring sprovođenja plana upravljanja ostvaruje se kroz učešće svih aktera uključenih u upravljanje kulturnim dobrom.</p> <p>(6) Plan upravljanja donosi vodeća organizacija primarnog sistema upravljanja, uz saglasnost Ministarstva/ Uprave.</p>	<p>upravljanja i donosi ga Ministarstvo. Ovom prilikom uređuje se i bliži sadržaj plana upravljanja i Radna grupa je stava da su svi elementi za sprovođenje ove odredbe propisani. Posebno se ukazuje, da je predviđeno da se izrada Plana sprovodi i kroz učešće svih subjekata uključenih u upravljanje kulturnim dobrom.</p>
<p>3.5.</p> <p>U nacrtu izmjena i dopuna Zakona predviđena je izmjena člana 103 – Konzervatorski projekat vezano za izradu konzervatorskog projekta za nepokretno kulturno dobro na slijedeći način:</p> <p>(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana privredno društvo, pravno lice odnosno preuzetnik koji ima licencu za izradu tehničke dokumentacije u skladu sa zakonom koji uređuje izgradnju objekata, mora angažovati i ustanovu, odnosno lice iz stava 2 ovog člana.</p> <p>dok je predlog predstavnice nevladinih organizacija bio:</p> <p>(4) U slučaju iz stava 3 ovog člana ustanova, odnosno pravno lice iz stava 2 ovog člana moraju imati, ili angažovati druga pravna lica koja imaju, licence za izradu tehničke dokumentacije u skladu sa zakonom koji uređuje izgradnju objekata.</p>	<p><i>Primjedba se ne prihvata.</i></p> <p><i>Obrazloženje:</i> Izmjenom ovog člana jasno je propisano da u slučaju iz stava 3 ovog člana privredno društvo, pravno lice odnosno preuzetnik koji ima licencu za izradu tehničke dokumentacije u skladu sa zakonom koji uređuje izgradnju objekata, mora angažovati i ustanovu, odnosno lice iz stava 2 ovog člana, te je ovim stavom jasno definisano ovlašćenje za izradu konzervatorskog projekta.</p>

<p>Sugestija 1: Smatramo da bi ovim Zakonom trebalo da tretiramo cijelu kulturnu baštinu u Crnoj Gori, a ne samo kulturna dobra. Posebno imajući u vidu da proces „valorizacije” toliko sporo ide, i da posljednjih godina imamo jako mali broj novih registrovanih kulturnih dobara, smatramo da je taj segment kulturne baštine koji još nije zaštićen u velikoj opasnosti (posebno imajući u vidu sve promjene i neizvjesnosti koje nosi novi Zakon o planiranju prostora) tako da je naš predlog da ovaj zakon treba da tretira cijelu kulturnu baštinu. Naš je predlog da naziv zakona bude Zakon o zaštiti kulturne baštine.</p> <p>Analizirajući zakone iz drugih zemalja (Italija, Slovenija, Hrvatska, Srbija) i koncept zakona iz Slovenije „Zakon o varstvu kulturne dediščine” je po našem mišljenju najbolji jer baš tertira cijelu baštinu – dediščinu</p>	<p><i>Sugestija se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> Predloženom promjenom naziva zakona, tretirala bi se cjelokupna kulturna baština, čija zaštita se ne bi mogla propisati sa važećim odredbama zakona, a sama sadržina teksta važećeg zakona bila bi u koliziji za promijenjenim nazivom zakona jer se govori o dva različita pojma, o kulturnim dobrima i o kulturnoj baštini, čija zaštita bi sa aspekta zakonskog stanovišta, u svakom pogledu bila različita, iz čega proizilazi nemogućnost promjene naziva važećeg zakona. U svakom slučaju, promjena naziva Zakona će biti predmet posebne analize.</p>
<p>Sugestija 2: Zakonom bi smatramo trebalo predvidjeti izradu Strategije zaštite kulturne baštine Crne Gore</p>	<p><i>Sugestija se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> Izrada strategije kao dokumenta kojim se želi postići učinkovitije i uspješnije upravljanje zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara, ne podrazumijeva obavezno inkorporiranje iste u zakon, jer se osnov za njenu izradu može treirati kroz strateška dokumenta i zakone iz ove oblasti. S tim u vezi, Radna grupa cijeni i podržava izradu strategije, u cilju jačanja sistema zaštite i očuvanja kulturnih dobara, ali da implementacija njene izrade u Zakonu nije neophodna.</p>
<p>Sugestija 3: Predlažemo da dodamo izradu Planova i programa održavanja (nakon člana 75.)</p>	<p><i>Sugestija se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> Održavanje, kao jedna od preventivnih mjera, propisana je članom 75 zakona, i obuhvata sanaciju oštećenja, radi očuvanja postojećeg valorizovanog stanja i obezbjeđivanja održivog korišćenja, shodno utvrđenoj namjeni. S tim u vezi, u Zakonu nije nužno normirati i izradu pomenutih planova i programa održavanja, budući da se isto smatra, pored ostalih, redovnom aktivnošću vlasnika i držaoca kulturnih dobara, a da je Uprava organ koji daje stručna mišljenja i uputstva po dobijanju zahtjeva od strane vlasnika i držaoca, koji se odnose i na održavanje.</p>
<p>Sugestija 4: Pošto imamo Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata koji je donijet skoro, a koji je veoma problematičan, smatramo da je neophodno u ovom Zakonu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - detaljno i jasno razradimo segment vezano za sadržaj i 	<p><i>Sugestija se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> Izmjenama ovog člana definisao se naziv i sadržaj Studije zaštite, pa se mijenja studija zaštite koja se više ne odnosi samo na kulturna dobra, već na cjelokupnu kulturnu baštinu lokacije ili prostora za koji se izrađuje, precizira sadržaj koji će biti uređen podzakonskim aktom i usklađuje sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji</p>

<p>proceduru donošenja Studija zaštite (posebno za Prostorni plan i Plan generalne regulacije)</p>	<p>objekata. Detaljniju razradu sadržaja Studije, propisaoe podzakonski akt, kako i stoji ovom nacrtu zakona. S tim u vezi, nepotrebno je dodatno normirati sadržaj Studije kroz ovaj zakon, kada postoji podzakonski akt kojim se propisuje isto.</p>
<p>Sugestija 5: jasno definišemo što podrazumijeva konzervatorski projekat (da napravimo razliku za pokretna i nepokretna kulturna dobra) i kakav je odnos tog konzervatorskog projekta prema idejnom i glavnom projektu koji su definisani u Zakonu o planiranju.</p>	<p><i>Sugestija se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> Članom 40 Nacrta, propisana je izrada konzervatorskog projekta, a bliži sadržaj biće propisan podzakonskim aktom, u zavisnosti od vrste kulturnog dobra.</p>
<p>Sugestija 6: jasno definišemo obavezu i proceduru donošenja konzervatorskih uslova (da ti uslovi moraju biti sastavni dio UT uslova, i da se UT uslovi tek na osnovu njih mogu definisati.. možda da se uvede i rok važenja konzervatorskih uslova s obzirom da se stanje na kulturnim dobrima mijenja. Svakako prilikom definisanja sadržaja Studija zaštite treba imati u vidu da konzervatorski uslovi ne mogu biti dio Studija zaštite već moraju da se traže za za svako kulturno dobro pojedinačno).</p>	<p><i>Sugestija se ne prihvata.</i> <i>Obrazloženje:</i> U izmjenama ovog nacrta već je definisan sadržaj i postupak izdavanja konzervatorskih uslova, usaglašen sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Rok važenja konzervatorskih uslova ne može se propisati, budući da su isti koncipirani na osnovu pravila struke i prethodno izvršenih istraživanja, i teži se njihovoj nepromjenljivosti. Sadržaj konzervatorskih uslova se ne može decidno propisati pojedinačno kroz zakon za svako kulturno dobro, iz razloga što se stanje kulturnih dobara mijenja, i zato stručna lica Uprave za zaštitu kulturnih dobara prije izdavanja istih, pored konsultovanja relevantne dokumentacije (studija zaštita, koja sadrži generalne uslove i smjernice), vrše obilazak kulturnog dobra, radi utvrđivanja činjeničnog stanja u kome se nalazi kulturno dobro, te na osnovu stručnog nalaza, propisuje konzervatorske uslove, u odnosu na zatečeno stanje istog.</p>